

2011-09-01

Pandemiplan för Färgelanda kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2011-10-19, § 146.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Lagstiftning	3
Smittskyddslagen	3
Lagen om extraordinära händelser	4
Planeringsförutsättningar	4
Rekommendationer	4
Beräkningar	5
Samhällsviktig verksamhet	5
Samhällsviktig verksamhet vid sidan av Sjukvården enl. länsstyrelsens direktiv	6
Hjälp till identifiering av samhällsviktig verksamhet i Färgelanda kommun som måste fungera vid en pandemi.	7
Lokalinventering	7
Nyckelbefattningar	7
Delplan sammanträden	8
Checklista	9
Bilagor	
1. Lokalinventering	
2. Dokument för personalberäkningar	
3. Dokument för vaccinationslistor	

Inledning

Pandemi (världsomfattande spridning av influensa) är något som kommunen måste räkna med och planera sina verksamheter inför. Det är inte en fråga om, utan när det kommer att inträffa. Erfarenheter från tidigare influensapandemier visar att det som utmärker en sådan situation, jämfört med andra allvarliga störningar, är att:

- Det är en smittsam sjukdom. Varje fall genererar nya, vilket innebär att situationen försvåras gradvis.
- Ett stort antal människor insjuknar.
- Hälso- och sjukvård samt kommunal omsorg utsätts för mycket stor belastning under en längre tid, samtidigt som personalen utsätts för smitta.
- Alla arbetsplatser kommer att drabbas av personalbortfall, vilket ger problem i många verksamheter.
- Hela landet kan drabbas samtidigt liksom stora delar av vår omvärld.
- Pandemin kan pågå under flera månader, samt återkomma i en eller flera vågor.
- Om många blir allvarligt sjuka kan stor oro sprida sig i samhället och påverka människors handlingsmönster.
- Svårigheter att upprätthålla verksamheter, minskad handel och minskat resande med mera kommer att påverka ekonomin.

En pandemi kommer alltså att medföra flera problem och det är därför angeläget att samhällets alla aktörer förbereder sig på att minska de påfrestningar som kan uppstå. Det är särskilt viktigt för dem som bedriver samhällsviktig verksamhet. Det primära är att vidta åtgärder för att förhindra smittspridning.

Lagstiftning

Smittskyddslagen (2004:168)

Samhällets smittskydd skall med respekt för alla människors lika värde och den enskildes integritet tillgodose befolkningens behov av skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar.

Den enskilde skall genom uppmärksamhet och rimliga försiktighetsåtgärder medverka till att förhindra spridning av smittsamma sjukdomar och är skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att skydda andra mot smittrisk om han eller hon har anledning att misstänka att han eller hon bär på en smittsam sjukdom.

I smittskyddslagen ges föreskrifter om smittskyddsåtgärder som riktar sig till människor. Bestämmelserna om smittskyddsåtgärder som rör djur, livsmedel eller andra objekt finns i miljöbalken, livsmedelslagen, lagen om provtagning på djur mm.

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Lagen anger att alla kommuner och landsting är ålagda att genomföra förberedelser för extraordinära händelser, d.v.s. händelser som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Inför varje mandatperiod skall en plan fastställas för hur extraordinära händelser skall hanteras i kommunen.

Pandemi räknas som en extraordinär händelse.

Planeringsförutsättningar

Rekommendationer

MSB och socialstyrelsen rekommenderar att myndigheter och företag planerar för att under en period av 6-8 veckor hantera en frånvaro om minst 15 % av de anställda. Pandemin kan antas nå kulmen under andra och tredje veckan vilket innebär att myndigheter, organisationer och företag bör planera för upp till 50 % frånvaro under den perioden. I planeringen bör man dock ta hänsyn till att sjukdomen sannolikt inte kommer att drabba samhället likformigt. Under en viss tid kan en betydligt större del av arbetsstyrkan vara frånvarande i vissa grupper.

För att man skall kunna klara av belastningen inom hälso- och sjukvården måste patienterna omhändertaras på rätt vårdnivå. En utökad telefonservice, tillgång till hembesök och besök av medicinsk personal på kommunens äldreboenden är nödvändigt för att minska belastningen på primärvården och sjukhusens akutmottagningar.

Planen gäller för en influensapandemi där faserna följer Världshälsoorganisationens (WHO:s) indelning.

Sektorerna rekommenderas genomgå följande steg:

- **Analysera** vilka verksamheter som måste fungera utan avbrott vid en pandemi
- **Avgränsa** vilka av dessa funktioner är särskilt viktiga.
- **Miniminivå**, vilken är den lägsta nivå, som verksamheten kan bedrivas på.
- **Prioritera** och rangordna den allra viktigaste verksamheten.

Planeringen vid en pandemi handlar om att hitta alternativa lösningar för att upprätthålla verksamheten på en miniminivå. Det gäller också att försöka förhindra smittspridningen i möjligaste mån genom att undvika samlingar av folk, kanske stänga skolor. Till exempel kan det vara bra att försöka låta medarbetare arbeta hemifrån där det är möjligt. Man behöver planera för olika former av tillfälliga omplaceringar av personal till de mest angelägna uppgifterna. Målet bör vara att sektorerna finner lösningar inom den egna organisationen eller genom

samverkanslösningar tillsammans med andra aktörer inom och utom kommunen. Om det finns behov av att fördela en begränsad resurs så kan det krävas att prioriteringar görs mellan de samhällsviktiga verksamheterna.

Beräkningar

I landstingets arbetsmaterial har man utgått från beräkningar från de prognoser som gjorts av Centers for Disease Control and Prevention (CDC) i USA för den amerikanska befolkningen och är omräknade till svenska förhållanden. De amerikanska och svenska samhällena skiljer sig inte så mycket åt, varför man kan förutsätta att en influensapandemi kommer att ha ungefär liknande förlopp i de båda länderna.

Enligt dessa beräkningar skulle prognosen för Färgelanda kommuns 6724 innevånare (09-03-31) bli följande:

- 5043 personer kommer att bli utsatta för smitta (75 %)
- Mellan 1009-2420 kommer att bli sjuka (15-36%)
- Mellan 471-1143 kommer att behöva öppen vård (7-17 %)
- Mellan 7-20 kommer att behöva sjukhusvård (0,1-0,3 %)
- Mellan 2-8 kommer att avlida (0,03-0,12 %)

Möjligen är dessa siffror något låga för det beräknade antalet sjukhusvårdande i förhållande till antalet som behöver öppen vård. Här kan behövas sjukvårdsinsatser för vård i hemmet som kräver personal från såväl landstinget som kommunen och som kräver ett gott samarbete mellan de båda huvudmännen.

Samhällsviktig verksamhet

När vi talar om samhällsviktig verksamhet syftar vi på verksamhet som är nödvändig för att samhället skall fungera och för medborgarnas liv och hälsa. I vissa fall där båda föräldrarna arbetar med samhällsviktig verksamhet kan kommunen erbjuda barnomsorg. I övrigt kommer med stor sannolikhet skola och barnomsorg att vara stängda för att hindra smittspridning om det visar sig att det är en aggressiv smittspridning där skolor drabbas hårt.

Exempel

Räddningstjänst:	Kommunen har ingen egen räddningstjänst. Räddningstjänsten sköts av kommunförbundet NÄRF.
Kommunal sjukvård:	Äldreboende, Särskilt boende, Hemtjänsten.
Barn- och utbildning:	Skola och Barnomsorg bör hållas öppen så länge det är möjligt. Vid stängning av skola och barnomsorg kommer i nödfall barnomsorg hållas öppen för dem som jobbar med samhällsviktig verksamhet. Fritidsverksamheten kommer att stängas.
Kommunledning:	Kommunledningsfunktionen, krisledningsarbete, informations- och administrationsfunktionen, löneutbetalningar, växelfunktionen osv.
Teknisk verksamhet:	Vatten och avlopp, avfallshantering, lokalvård, matdistribution, väghållning, (snöröjning vintertid).
Miljöverksamhet:	Kommunen har ingen egen miljösektor. Miljöarbetet sköts av Dalslands miljöförbund.

Samhällsviktig verksamhet vid en pandemi vid sidan av sjukvården enligt länsstyrelsens direktiv

Prio 1:

- El (Vattenfall)
- Skydd, ordning och säkerhet (polis, SOS Alarm, Tull)
- Telekommunikation
- Dricksvattenförsörjning (VA-service, Miljö-& Hälsa)
- Livsmedelsförsörjning (Lantbruk, livsmedelindustri, transportörer, butiker)
- Information och kommunikation (Tidningar, radio, TV)

Prio 2:

- IT/Internet
- Betalningsväsendet
- Drivmedel/bränsle
- Godstransporter (exkl. livsmedel, läkemedel, drivmedel/bränsle)

Kommunal verksamhet:

Prio 1:

• Vatten och avlopp.	Kommunal verksamhet
• Räddningstjänst	Förbund (NÄRF)
• Socialtjänst/äldreomsorg	Kommunal verksamhet
• Miljö & Hälsa	Förbund (Dalslands miljökontor)
• Kommunledning	Kommunal verksamhet

Prio 2:

• Renhållning/sophantering	Entreprenad
• Skola- och barnomsorg	Kommunal verksamhet
• Gatu- och väghållning	Kommunal verksamhet, Vägverket, vägföreningar.

Identifiering av verksamhet i Färgelanda kommun som måste fungera vid en pandemi

Exempel på frågeställningar för denna analys:

1) Vilken eller vilka verksamheter **MÅSTE** kunna upprätthållas utan avbrott?

Beakta exempelvis följande aspekter:

- Risk för liv och hälsa.
- Förtroende hos allmänheten.
- Åtagande enligt lagstiftning eller avtal.
- Ekonomiska konsekvenser.
- Miljömässiga konsekvenser.
- Stort beroende hos andra viktiga aktörer eller hos allmänheten.

2) Kan behovet av och efterfrågan på denna verksamhet påverkas under en pandemi?

Om svaret är ja:

Bedöms det öka eller minska?

Hur stor kan en förändring bli?

Förändras efterfrågan på något annat sätt?

Vad krävs för att kunna tillgodose en förändrad efterfrågan?

3) Vilken är den lägsta bemanningsnivån för att kunna hantera de kritiska funktionerna som identifierats?

4) Vilken är den lägsta nivån av övriga resurser som kan krävas för att hantera de kritiska funktionerna?

5) Går det att rangordna funktionerna utifrån hur viktiga de är att upprätthålla?

Förberedelser inför en pandemi

- Ta reda på vilken beredskap för pandemi, leverantörer av varor och tjänster som är viktiga för verksamheten har.
- Överväg att ingå avtal med fler leverantörer.
- Se över möjligheten till substitut för varan eller tjänsten.
- Är det möjligt att utöka storleken på det egna lagret?

Lokalinventering

För att kunna hantera situationen med att separera smittade och inte smittade personer i behov av vård, måste en inventering av lämpliga lokaler göras i kommunen. (Bilaga)

Nyckelbefattningar

Personal som har nyckelbefattningar och personal inom samhällsviktig verksamhet måste identifieras då de är viktiga för att hålla nödvändiga verksamheter igång. Lista med dessa personer, prioriterade för vaccination, skall därför vara sekretessbelagd. Det är efter direktiv från socialstyrelsen och länsstyrelsen för Västra Götaland som listor tas fram.

Delplan förtroendemannaorganisationen (beslutsfattande)

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktiges, nämnders och styrelser (inklusive krisledningsnämnden) beslutssammanträden undantagslöst ske genom att ledamöterna samlas rent fysiskt på en bestämd plats vid en bestämd tid.

Minska risk för smittspridning

Folksamlingar (t.ex. sammanträden) är en källa till smittspridning. Sammanträden som inte är absolut nödvändiga för att hantera pandemin och effekter av pandemin ska därför ställas in. Beslut om att ställa in sammanträden fattas av ordföranden efter hörande av vice ordföranden. Ledamöterna meddelas beslutet via sekretariatet via mail (de som saknar mail meddelas via post eller telefon.)

Nödvändiga sammanträden i sammanträdesrum

Att iaktta vid nödvändiga sammanträden i sammanträdesrum

1. Så få som möjligt ska delta. Icke tjänstgörande ersättare har närvarorätt, men rekommenderas att inte närvara.
2. Sammanträdet ska inte vara öppet för allmänheten
3. Inget sammanträdeskaffe
4. Ingen kroppskontakt – t ex handhälsande.
5. Gles placering i lokalen.
6. God handhygien förutsätts.
7. Före och efter sammanträdet ska alla avtorkningsbara ytor på stolar och bord behandlas med desinficerande sprit. (beredskapssamordnaren ansvarar för att sådan sprit finns i lokalen)

Telefonsammanträde eller annat ”tekniskt sammanträde”

Om ordföranden trots kommunallagens bestämmelser väljer att kalla till ett ”tekniskt sammanträde” (t ex telefonsammanträde) ska följande iakttas:

1. Ledamöterna kallas via telefonsamtal till gruppledarna som i sin tur kallar gruppens övriga ledamöter.
2. Protokoll ska föras ” som vanligt”
3. Samtliga ledamöter ska göra sin mening känd (ja, nej eller avstår) innan beslut kan ”klubbas”. Vars och ens ställningstagande ska dokumenteras i protokollet.
4. Samtliga som deltagit i sammanträdet ska skriva på sammanträdesprotokollet.
Likalydande exemplar skickas av sekreteraren till var och en de deltagande ledamöterna för underskrift. Frankerat svarskuvert bifogas. Ledamöterna skickar tillbaka det underskrivna protokollet med vändande post/ alternativt lämnar det i kommunens brevkast vid sammanträdesrumsentrén på kommunkontoret. Protokollet räknas som justerat när samtliga skrivit på och de påskrivna exemplaren finns på kansliet.
5. När pandemin avklingat och förhållandena återgår till det normala införlivas protokollet från det ”tekniska sammanträdet” i ett vanligt sammanträdesprotokoll från aktuell nämnd/styrelse.

Checklista pandemiplanering.

- WHO delger att en pandemi kan vara på gång. Gradering i faser 1 – 6 där 6 är fullt utbredd pandemi.
- Krisinformationsansvarig, Beredskapssamordnare och MAS bevakar information från aktuella myndigheter.
- WHO har anbefallt fas 6 på skalan för pandemi vilket innebär fullt utbredd pandemisk smitta.
- Kommunchefen utser vaccinationsansvarig och ansvariga för pandemiarbetet samt delger verksamheterna vilka personer det är och vilka mandat som gäller.
- Informationsansvarig ser till att dagboksflikar upprättas i Wis.
- Aktuella Wis-användare uppmanas hålla sig informerade då gällande myndigheter ger sin information via Wis.
- Sektorcheferna uppdaterar dokumenten för personalförsörjning, planerar och förbereder sin verksamhet inför ev. ökad personalfrånvaro.
- Personalavdelningen förbereder för kollektivavtal gällande nödfallsövertid och omflyttning av personal.
- Beredskapssamordnaren uppdaterar uppgifter om samhällsviktig verksamhet och nyckelposter/personer i kommunen. Inkluderar entreprenörer och geografiska ansvaret.
- Beredskapssamordnare och Mas uppdaterar lokalinventering samt förbereder eventuella vaccinationslistor.
- Omsorgssektorn förbereder en eventuell vaccinationslista över sin personal och vårdtagare.
- Kommunen upprättar samarbete med primärvården om logistik och personal för eventuell vaccination.
- Kommunen förbereder eventuella vaccinationslistor för sin prioriterade personal enligt socialstyrelsens och länsstyrelsen direktiv.
- Informationsansvarig samt, de av kommunchefen utsedda, personerna för pandemiarbetet håller möten för att planera information som skall ut till personal och allmänhet samt göra lägesanalyser.
- Informationsansvarig och beredskapssamordnare skall vara beredda på att upprätta upplysningscentral om situationen så påkallar.

Bilaga 1.

2009-06-03

Inventering av lokaler i Färgelanda kommun inför en pandemi.**Lokaler med befintliga sängar:****FURÅSEN konferensanläggning**

Totalt 30 sängplatser fördelade på 17 rum. Av dessa har 6 rum toalett och dusch. 11 rum med handfat. Dessutom finns två större lokaler med plats för ca 30 platser för att ha möjlighet att placera sängar. Toaletter finns i korridorer, Tillgång till restaurangkök.

DAGSHOLM konferensanläggning

Entréplan: 8 enkelrum varav ett hc-anpassat, 20 dubbelrum alla med Dusch, toa och tvättställ. Konferenssal. Hc-ramp, 2 hc-toa i korridor. restaurangkök + matsal 60 pl. Plan 2: Tre dubbelrum, 1 enkelrum dusch och toalett i korridor, konferensrum, pentry med spis kyl och micro. Källarplan: Sällskapsrum, tvättmaskin och torktumlare, två toaletter.

Lokaler utan befintliga sängar, men med möjlighet att placera mobila sådana.

Särskolans lokaler (f.d. musikskolan). Ett större rum samt sex mindre rum med totalt 15 – 20 platser för att placera mobila sängar, till exempel tältsängar. Toaletter i korridor samt ett litet kök i anslutande personalrum. Anslutning till skolkök.

Inom kommunen finns också åtta idrottshallar, även där med möjlighet att placera mobila sängar. Utspisningsmöjligheten kan dock vara begränsad vilket medför att detta alternativ anges i sista hand.

